

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2017. gada 12. jūlijs

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

296. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: D.Baltiņa, V.Brūzis, J.Dambis, A.Kronbergs, A.Lapiņš, I.Purmale, I. Tapiņa.

Sēdē piedalās:

K.Kukaine – VKPAI

L.Sarma – Būvvaldes arhitektūras daļas vadītāja

A.Kušķis – RD Pilsētas attīstības departaments

Projektu pārstāvji:

J.Motte, J.Motte, A.Kagainis – Miera iela 103,

E.Upmalis, S.Stafeckis – Čaka iela 31,

P.Venckovičs, M.Hermansons, O.Trebuhina – Tērbatas 7

Kofi Bio, P.Spuriņš, K.Skalberga, E.Okmane – Latvijas Laikmetīgās mākslas muzejs

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 14.10

1.

Padomes 296. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību bez izmaiņām.

2.

Padomes 297.sēde

Padomes 297. sēdi sasaukt pēc Padomes jaunā sastāva apstiprināšanas, 2017.gada 9.augustā 14.00. I.Tapiņa informē, ka sēdē piedalīties nevarēs.

3.

Informācija par izmaiņām normatīvajos aktos

Ziņo: J.Dambis informē par izmaiņām Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā. Pielikumā dokuments ar norādītām izmaiņām.

Padome pieņem zināšanai sniegto informāciju un pateicas par ieguldīto darbu.

4.

Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā ēka Miera ielā 103, Rīgā Iesniedzējs: VKPAI

Ziņo K.Kukaine informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību. Apjomu ziņā objekts šķiet iederīgs, tomēr lūdz Padomes viedokli par arhitektūras kvalitāti.

A.Kagainisinformē par projekta ieceri.

A.Kronbergs: norāda uz tradīciju Rīgā pirmo stāvu veltīt publiskai funkcijai, nevis dzīvokļiem. A.Kagainis atbild, ka pirmajā stāvā, iespējams, būs biroji, tomēr dzīvokļi pacelti beletāžas līmenī, kas šķiet pieņemami.

Uz I.Tapiņas jautājumu, vai nebija jāriko ideju konkurss, K.Kukaine informē, ka objekts atrodas RVC aizsardzības zonā.

J.Dambis: ēkas vizuālais tēls nav vēl pietiekami veiksmīgs, šobrīd tas īpaši neiekļaujas pilsētvides ainavā. Kopumā apkārtējā vide ir salīdzinoši augstvērtīga, tāpēc jaunajai arhitektūrai ir jāuztur esošās arhitektoniskās kvalitātes.

D.Baltiņa: ļoti blīva apbūve. Būtu nepieciešams lielāks plašums, likvidējot saspīestību. Vērš uzmanību uz koka saglabāšanu – šādā risinājumā koks varētu iet bojā. Būtu jādomā risinājums, kas koku respektētu vairāk.

V.Brūzis: iecerē valda eklektisks haoss. Apbūves mērogs un apdares materiāli veido lielu raibumu, kas šobrīd ir "jāsavāc".

I.Tapiņa: saprot, ka piedāvāta sākuma stadija, tāpēc apjomu risinājumu atbalsta, pie detaļām jāstrādā turpmāk.

A.Lapiņš: stūra risinājumam jāpievērš lielāka uzmanība, meklējot jaunus risinājumus, jo tā ir ļoti atbildīga vieta.

I.Purmale: no apjomu viedokļa pieņemams risinājums. Problemātisks ir fasādes raibums un stūra noformējums.

A.Kušķis: stūra situācijas izmantošana nav veiksmīga. Sabiedrībai un pilsētai labāka būtu publiska funkcija. Otrs mīnuss ir Miera ielas fasādē ielas līmenī neesoša publiska telpa.

A.Kronbergs: vismulsinošākā ir Rīgas tradīciju neievērošana, uzskata, ka pirmajam stāvam jābūt publiskai funkcijai. No arhitektūras viedokļa atvērtie un aktīvie pirmie stāvi ir pilsētas pievilcība. Stūra asimetrija šķiet nedaudz pārdroša.

Autors pieņem zināšanai Padomes ieteikums un aņemas pārstrādāt apbūves priekšlikumu atbilstoši sēdē pārrunātajam, iesniedzot Inspekcijai jaunus risinājumus.

5.

Dzīvojamās ēkas pārbūve A.Čaka ielā 31, Rīgā Iesniedzējs: VKPAI

Ziņo K.Kukaine informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību. Paredzēta jumta pārbūve kultūrēsturiski vērtīgai ēkai.

Projekta pārstāvis informē par projekta ieceri. Jumta konstrukciju remonts nepieciešams jebkurā situācijā, jo pārsegumu tehniskais stāvoklis šobrīd ir kritisks.

Uz D.Baltiņas jautājumu vēlreiz apstiprina, ka jumta pārbūves nepieciešamība ir pamatota ar pašreizējo kritisko tehnisko stāvokli.

Uz A.Kronberga jautājumu, kas notiek, ja atbilde būs negatīva, vai tiks labots jumts, atbild, ka tiek zaudēta investīciju iespēja.

D.Baltiņa: jumta pacelšanas risinājums konkrētajai ēkai un situācijai nav piemērots. Tas ir neiecietīgs pret

ēku un pret apkārt esošajām ēkām. Jāpievērš uzmanība jumta formai, kas nav tikusi risināta. Interesants akcents ir arī skursteņi, kas ir brīnišķīga liecība par to, kā šīs ēkas Rīgā ir attīstījušās. Konkrēto risinājumu nevar atbalstīt.

V.Brūzis: iepriekš skatījām daudz drosmīgāku priekšlikumu, kur uz ēkas bija paredzēts viegls, caurspīdīgs apjoms, kas ar zināmiem pārveidojumiem varētu tikt atbalstīts. Piedāvātais variants ir smagnējāks un sarežģītāks, tāpēc nešķiet pieņemams. Jumta forma un būvaprjoma palielināšana principā būtu pieļaujama, bet ne piedāvātajā risinājumā.

A.Kušķis: fasādes veidojums nav pretrunā ar mansarda jumta iespējām. Piedāvātais risinājums pagalma fasādē ir pieņemams, problēmas saskata pretējā fasādē, kur ir atkāpe no robežām – iespējams, jāveido dzega.

A.Lapiņš: šajā situācijā apjomu var paaugstināt. Mansarda jumts rada divējādas pārdomas – ja jumta forma noteikta kā vērtība, tā jāsauglabā, jumtu vienkārši paceļot, bet var risināt arī piedāvātajā veidā, jo citām Felsko ēkām ir mansardi.

I.Tapiņa: ēkas jumta pacelšana ir iespējama, bet nav pieņemams piedāvātais mansarda divstāvu risinājums.

J.Dambis: piedāvājums nav slikts, bet tas nesakrīt ar ēkas novērtējumu. Ja ēkas novērtējumā jumta forma uzsvērtā kā vērtīga, tad to ignorēt nozīmē nonākt pretrunā ar normatīvajiem aktiem.

I.Purmale: pieņemamāks variants, ja paaugstinājumu veido kā jumtu. Tomēr novērtējums prasa saglabāt jumta formu.

J.Dambis: pārvērtēt var tikai, ja radušies jauni apstākļi.

A.Kronbergs: iesaka papētīt ēkas projektēšanas vēsturi. Iespējams, sākotnēji pats autors ir iecerējis citādāku risinājumu.

Iesniedzējs pieņem zināšanai Padomes komentārus, apliecinot gatavību veikt vēsturiskās dokumentācijas izpēti un jaunu apstākļu meklēšanu.

6.

Latvijas Laikmetīgās mākslas muzejs M.Tāla ielā 4, Rīgā.

Iesniedzējs: VKPAI

Ziņo K.Kukaine informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību.

Padome un klātesošie piekrīt informāciju uzklaut angļu valodā.

Projekta pārstāvji informē par projekta ieceri.

Uz A.Kronberga jautājumu par atšķirībām no konkursa risinājumiem, tiek sniegta atbilde, ka atsevišķi jumta formas un apdares risinājumi ir mainīti. Sākotnēji piedāvātā koka apdare un tās uzturēšana vēlāk ir ļoti dārga. Tomēr ir vēlme lietot vietējos materiālus, tāpēc tiks izmantots Igaunijas dolomīts. Jumta forma ir vienkāršota telpas pilnvērtīgas izmantošanas un izstāžu vajadzību dēļ. A.Kronbergs pauž bažas, vai Igaunijas dolomīts ir piemērots jumta iesegumam tā savdabīgo īpašību dēļ. Projekta pārstāvji apgalvo, ka ir konsultējušies ar ražotājiem, kas apliecina materiāla ilgas kalpošanas iespēju.

A.Kušķis norāda uz bažām par ierobežotu telpu transporta stāvvietām. E.Vikmane no LLMMF apstiprina, ka ir vienošanās ar zemes īpašnieku par pieejamām stāvvietām blakus teritorijās. A.Kušķis usver, ka autostāvvietas nekādā gadījumā nedrīkst risināt uz projekta rēķina.

D.Baltiņa: piedāvājums ir veiksmīgs, precīzs, pārdomāts, uzmanīgs un kvalitatīvs.

J.Dambis: veiksmīga un kvalitatīva arhitektūra. Jau konkursa laikā bija iespēja iepazīties ar visiem priekšlikumiem. Konkrētais projekts bija interesants ar koku apdarē, padarot to īpašu, ņemot vērā, kas šajā vietā ir bijis vēsturiski. Pārmaiņas, kas notikušas, projektam attīstoties, ir ērtākas kopšanai, un uzturēšana, bet daļu savas garšas konkrētajai vietai ideja ir zaudējusi. Kopumā projekts ir atbalstāms.

I.Purmale: atbalsta projektu, kā kvalitatīvu, iederīgu un pilsētai nepieciešamu.

V.Brūzis: pret parku atvērtā fasāde šķiet ļoti vienmuļa, visu atraktivitāti ieguldot jumtos.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeja risinājumu turpmākai attīstībai.

Par – 7: D.Baltiņa, V.Brūzis, J.Dambis, A.Kronbergs, A.Lapiņš, I.Purmale, I. Tapiņa.

Pret:0

Atturas:0.

Lēmums: atbalstīt iesniegto Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeja risinājumu turpmākai attīstībai.

7.

Par metu konkursu “Divas daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas Rīgā, Matīsa ielā 52”.

Iesniedzējs: SIA “MAAS arhitekti”, personu apvienība Artis Gedroics, Sidhards Jānis Libers, Sandra Sinka, Egīls Markus, Rasa Grāvīte.

Ziņo: M.Bārdiņš informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību, kas izklāstīta arī iesniegumā padomei (VKPAI reģ. 21.06.2107. nr. 4687). Vēstule ir izsūtīta zināšanai, aicinot neapstiprināt konkursa rezultātus un nepieļaut projekta saskaņošanu, iekams nav izpildītas saistības pret konkursa dalībniekiem.

A.Kronbergs: uz šo jautājumu attiecas arhitektu sertificēšanas institūcijas ētikas komisijas tiesības, tādēļ būtu vajadzīgs vērsties pie šīs komisijas.

J.Dambis: padomei no iesniegtajiem dokumentiem iespējams konstatēt, ka pēc būtības šis konkurss nav beidzies. Tas ir arī pamats neko turpmāk neskaņot.

Padome pieņem zināšanai sniegto informāciju.

8.

Dzīvojamo ēku pārbūve Tērbatas ielā 7, Rīgā. Atkārtota izskatīšana.

Iesniedzējs: SIA FortyFour

M.Hermansons informē par projekta detalizāciju, kā tas bija prasīts Padomes 11.01.2017. sēdes nr. 287 lēmumā.

Uz A.Kronberga norādi, ka ar dzegu autori ir “ielauzušies” kaimiņu gruntgabalā, M.Hermansons atbild, ka dzega ir aplikatīva.

J.Dambis: piedāvājumā ir paredzēti ievērojami pārveidojumi pilsētvidē, bet tie ir inteligenti un veiksmīgi. Ļoti svarīgi ir noturēt šo detaļu smalkumu un izpildījuma kvalitāti arī projekta realizācijas gaitā.

A.Lapiņš: pozitīvi vērtē, ka fasādei lieto atklāto oriģinālo krāsojumu. Jautājums, vai tiešām pirmajam stāvam ir atšķirīgs tonis? M.Hermansons apgalvo, ka jā – tāda toņa nokrāsa un nianse ir konstatēta. A.Lapiņš norāda, ka patīk doma par brandmūra zīmējumu, bet tur neliktu metāla detaļas, lietojot ēnošanas metodes.

Padome pieņem zināšanai projekta detalizāciju un iepriekšējā lēmuma noteikumu izpildi.

9.

Informācija par UNESCO Pasaules mantojuma komitejas sesiju.

Ziņo: D.Baltiņa

Vīnes vēsturiskais centrs iekļauts apdraudētā mantojuma sarakstā, jo aizsardzības zonā turpinās agresīvas attīstības plāni. Jāapzinās, ka šobrīd ir salīdzinoši agresīva attieksme pret Eiropas valstīm. Liverpūle no apdraudēto vietu saraksta netika izņemta, pat piedraudēts izslēgt no pasaules mantojuma saraksta. Attiecībā par Rīgu tādēļ jābūt ļoti uzmanīgiem. Uzsver, ka mūsu pienākums ir steidzami ziņot par Rail Baltic projektu.

Kopumā nepieciešams ziņot par pasaules mantojuma vietu saglabātības stāvokli. Jāsāk domāt par ziņojuma rakstīšanu. Arvien vairāk problēmas rada ne vien attīstības spiediens, bet arī pārvaldības plāna trūkums. Rīgai nav vietas menedžera, būvvaldē nav mantojuma ekspertu posteņi, kas ir būtiska problēma. Daudzas pasaules mantojuma vietas uzsver iegūto tūrisma potenciālu. Iespējams, Rīga šī statusa potenciālu novērtē pārāk zemu.

Tika atgādināta 2011.gada rekomendācija par vēsturiskajām pilsētainavām, kas būtu jāaktualizē.

A.Kronbergs vaicā, kas apņemsies ziņojuma rakstīšanu. D.Baltiņa uzskata, ka tai jābūt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai sadarbībā ar UNESCO LNK. A.Kronbergs norāda, ka nav gala risinājums, līdz ar to mums nav, par ko vēl ziņot.

J.Dambis: attiecībā par situāciju Rīgas pilsētā, kurā nav īpašas kultūras mantojuma aizsardzības institūcijas, Inspekcija vērsās pie mēra, saņemot atbildi, ka Inspekcijai nav tiesību jaukties pilsētas iekšējās lietās. Sarunās ar politiķiem ir konstatēts, ka šāda situācija neatbilst likumam, jo tas prasa pieminekļu aizsardzības institūcijas esamību. Ir sagatavots priekšlikums formulējumam likumā par kultūras pieminekļu aizsardzību, lai ar likuma spēku šo pienākumu uzliktu. Šodien bija saruna par atbildīgo personu Rīgas pilsētā, vienojoties, ka līdz piektdienai tiks sagatavota VKPAI un UNESCO kopīga vēstule, vēršoties pašvaldībā noteikt atbildīgo personu.

Vīnes situācija ir sarežģīta un Vīne nokļūšanu apdraudētajā sarakstā ir pelnījusi. Izsaka pārsteigumu, kas tas noticis tik vēlu. Vide turpina pārveidoties ne tikai ausgtbūvju dēļ, bet arī Belvederas pils apkārtnē, tāpat turpina pārveidoties jumtu ainava. Tik ļoti cietusi pilsētas jumtu ainava nav nekur citur pasaulē.

D.Baltiņa: uzsver, ka Rīgā nepieciešami divi cilvēki – vietas pārvaldnieks un atbildīgā institūcija. Savukārt, par ziņošanu atgādina likuma 15.pantu par nepieciešamību pirms būvniecības ieceru saskaņošanas ziņot UNESCO Pasaules mantojuma centram.

Sēdi slēdz plkst. 17:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

D. Baltiņa

V.Brūzis

J.Dambis

A.Lapiņš

I.Purmale

I. Tapiņa

Sēdi protokolēja:

B.Mūrniece